

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## Indhold

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| 1. Indledning .....                        | 2  |
| 2. Resultatopgørelse .....                 | 3  |
| 3. Skatter og generelle tilskud .....      | 5  |
| 4. Serviceudgifter .....                   | 9  |
| 5. Overførselsudgifter .....               | 13 |
| 6. Prisfremskrivning af budgettet .....    | 15 |
| 7. Renter .....                            | 16 |
| 8. Resultat før anlæg og afdrag m.v. ....  | 17 |
| 9. Anlægsudgifter .....                    | 18 |
| 10. Lånoptagelse og afdrag på gæld .....   | 20 |
| 11. Øvrige finansforskydninger .....       | 21 |
| 12. Forsyningsområdet .....                | 22 |
| 13. Likviditet .....                       | 23 |
| 14. Byrådets økonomiske målsætninger ..... | 24 |
| 15. Fra overslagsår til basisbudget .....  | 25 |

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## 1. Indledning

Basisbudgettet opsummerer de økonomiske konsekvenser af allerede trufne politiske beslutninger og tekniske tilretninger, bl.a. som konsekvens af økonomiaftalen. Basisbudgettet er udgangspunkt for de politiske budgetforhandlinger i Byrådet. Formålet med dette notat om basisbudgettet er at give Byrådet kendskab til den økonomiske situation og de tekniske forudsætninger i budgettet.

I **afsnit 2** vises basisbudgettets hovedtal i form af en resultatopgørelse, som er det økonomiske udgangspunkt for de politiske budgetforhandlinger.

Budgettets indtægtsside beskrives i **afsnit 3** herunder udviklingen i skatter, generelle tilskud og udligning. Indtægtssiden er beregnet med baggrund i Økonomi- og Indenrigsministeriets indtægtsforudsætninger i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2022 og med KL's skøn vedrørende udviklingen i overslagsårene 2023-2025.

I afsnit **4 – 12** er de enkelte poster i resultatopgørelsen beskrevet.

Afsnit **13** beskriver kommunens likviditet og i afsnit **14** beskrives budgettet i forhold til byrådets 3 økonomiske målsætninger.

Udgangspunktet for basisbudgettet er overslagsårene 2022-2024 i det vedtagne 2021-budget. I afsnit **15** er det beskrevet, hvordan man er kommet fra dette basisgrundlag til det nuværende budgetforslag.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den [20. jan. 2021 \(tillægssdagsorden\) \(sag nr. 1\)](#) spilleregler, procesplan og principper for årets budgetlægning. Efter den fælles procesplan har udvalgene arbejdet med budgetforslag frem til og med juni-møderne i 2021. En del af udvalgenes arbejde med budgetforslagene har været at sikre, at budgetforslaget understøtter Sammenhængsmodellen.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## 2. Resultatopgørelse

Tabel 1 viser basisbudgettet for 2022-2025 i en kort udgave af resultatopgørelsen. Resultatopgørelsen sammenfatter alle kommunens udgifter og indtægter og viser på bundlinjen, hvordan kassebeholdningen påvirkes af budgettet.

Efter resultatopgørelsen er de enkelte hovedposter kort beskrevet, og for yderligere specifikation henvises til materialet til byrådets budgetkonference.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Tabel 1. Resultatopgørelse for basisbudget 2022-2025

| (mio. kr.)                                                      | Regnskab<br>2020 | Foreløbigt<br>regnskab<br>2021 pr. 30/6 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|-----------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Resultatopgørelse</b> (minus = indtægter)                    |                  |                                         |                |                |                |                |
| Skatter og generelle tilskud                                    | -6.295,5         | -6.432,6                                | -6.550,7       | -6.665,3       | -6.812,8       | -6.966,4       |
| Serviceudgifter                                                 | 4.352,3          | 4.557,2                                 | 4.546,2        | 4.540,6        | 4.543,6        | 4.551,1        |
| Overførselsudgifter                                             | 1.555,5          | 1.628,3                                 | 1.682,5        | 1.689,1        | 1.709,2        | 1.725,0        |
| Pris- og lønstigninger (drift)                                  |                  |                                         | 0,0            | 116,5          | 259,2          | 406,1          |
| Renter                                                          | 7,5              | 5,8                                     | 9,6            | 10,0           | 10,5           | 9,2            |
| <b>Resultat før anlæg og afdrag m.v.</b>                        | <b>-380,2</b>    | <b>-241,4</b>                           | <b>-312,4</b>  | <b>-309,0</b>  | <b>-290,4</b>  | <b>-274,9</b>  |
| Anlægsudgifter (skattefinansieret)                              | 191,3            | 193,7                                   | 293,4          | 281,5          | 278,9          | 225,0          |
| Ældreboliger                                                    |                  |                                         |                |                |                |                |
| Alment boligbyggeri                                             | 8,1              | 10,0                                    | 13,0           | 10,0           | 14,0           | 9,0            |
| Jordforsyning                                                   | -32,6            | -90,8                                   | 4,2            | -3,6           | 3,5            | 6,0            |
| Pris- og lønstigninger (anlæg)                                  |                  |                                         | 0,0            | 3,5            | 7,1            | 8,3            |
| Nettoafgang på gæld                                             | 43,2             | 54,8                                    | 60,1           | 74,2           | 77,8           | 87,0           |
| <b>Likviditetsvirkning af det<br/>skattefinansierede område</b> | <b>-170,2</b>    | <b>-73,8</b>                            | <b>58,3</b>    | <b>56,6</b>    | <b>90,8</b>    | <b>60,4</b>    |
| Forsyningsområdet                                               | 4,5              | -10,2                                   | 15,7           | 78,4           | 20,9           | -12,3          |
| Øvrige finansforskydninger                                      | 44,8             | -10,9                                   | -7,2           | -7,2           | -7,2           | -16,2          |
| Kursregulering af likvide aktiver                               | 4,0              |                                         |                |                |                |                |
| <b>Samlet likviditetsvirkning</b>                               | <b>-117,0</b>    | <b>-94,9</b>                            | <b>66,8</b>    | <b>127,8</b>   | <b>104,4</b>   | <b>31,9</b>    |
| <b>Likviditet</b> (minus = kasseforbrug)                        |                  |                                         |                |                |                |                |
| Likvide aktiver primo                                           | 289,5            | 406,5                                   | 501,4          | 434,6          | 306,8          | 202,4          |
| Samlet likviditetsvirkning                                      | 117,0            | 94,9                                    | -66,8          | -127,8         | -104,4         | -31,9          |
| Likvide aktiver ultimo                                          | 406,5            | 501,4                                   | 434,6          | 306,8          | 202,4          | 170,5          |
| <b>Gennemsnitlig likviditet</b>                                 | <b>481,0</b>     | <b>700,0</b>                            | <b>595,0</b>   | <b>495,0</b>   | <b>380,0</b>   | <b>310,0</b>   |

Note: Regnskabstal er i løbende priser. Budget og forventet regnskab 2021 er i 2021-priser. I budget 2022-2025 er udgifter i 2022-priser og indtægter i løbende priser.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

I forhold til overslagsåret 2022 i 2021-budgettet viser resultatet et større kasseforbrug i det nuværende basisbudget. I 2021-budgettet var der i 2022 forventet et kassetræk på 31 mio. kr., hvor der nu forventes at blive et træk på kassen på 67 mio. kr. I grove træk skyldes ændringerne flg. forhold:

Tabel 2: Ændring i likviditetsvirkning fra overslagsår i 2021-budgettet til budgetforslag (mio. kr.) – negative beløb er merindtægt / mindre udgift:

|                                                                                                    | Mio.      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Likviditetsvirkning i overslagsår 2022 i 2021-budgettet (likviditetsforbrug)</b>                | <b>31</b> |
| Færre indtægter (skatter og tilskud) jf. afsnit 3 nedenfor (inkl. overførte tilskud jfr. nedenfor) | 34        |
| Indtægter fra puljer til ekstra normeringer overført fra drift til generelle tilskud               | 9         |
| Overførte mindreforbrug fra regnskab 2020 vedrørende serviceudgifter                               | 9         |
| Øvrige tillægsbevillinger vedrørende serviceudgifter                                               | 6         |
| Mindre prisfremskrivning af serviceudgifterne end forventet i budget 2021                          | -15       |
| Merudgifter jf. lov- og cirkulæreprogrammet (serviceudgifter)                                      | 3         |
| Mindreudgifter på overførselsområdet                                                               | -56       |
| Større anlægsudgifter (overførte mindreforbrug fra 2020 og 2021 samt tekniske korrektioner)        | 19        |
| Merudgifter på affaldsforsyningen (Revas) vedrørende ny sorteringsordning mv.                      | 20        |
| Mindre nettoafdrag på gæld end forventet sidste år                                                 | -10       |
| Mindre nettoindtægter fra finansforskydninger                                                      | 7         |
| Større udgifter til støtte boligbyggeri                                                            | 3         |
| Større nettoudgifter til jordforsyningen                                                           | 2         |
| Øvrige korrektioner (renter mv.)                                                                   | 5         |
| <b>Herefter likviditetsvirkning i basisbudget 2021 (likviditetsforbrug)</b>                        | <b>67</b> |

Der gøres dog opmærksom på, at der i disse beløb ikke er indregnet hverken nye anlægsønsker eller udgifter til budgetudfordringer eller driftsønsker.

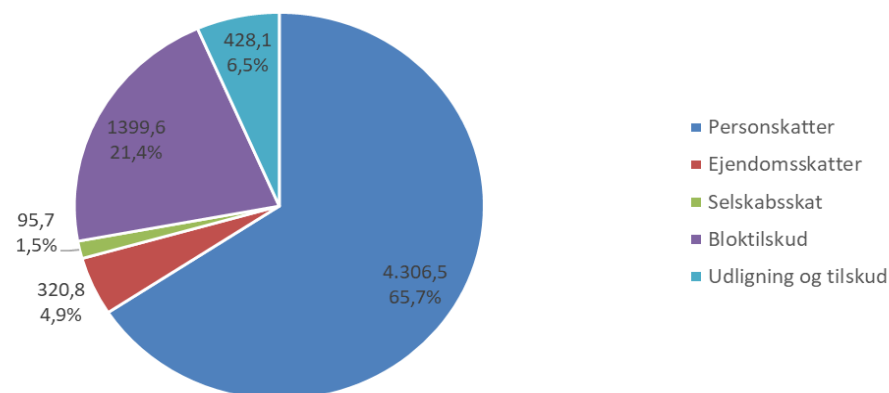
## 3. Skatter og generelle tilskud

| Mio. kr.<br>(løbende priser)        | Regnskab<br>2020 | Opr. budget<br>2021 | Foreløbigt<br>regnskab 2021 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|-------------------------------------|------------------|---------------------|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Skatter og generelle tilskud</b> | -6.295,5         | -6.458,7            | -6.432,6                    | -6.550,7       | -6.665,3       | -6.812,8       | -6.966,4       |

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Størstedelen af kommunens indtægter kommer fra skatter. Kommunen modtager også tilskud fra Staten, samt udligning via omfordelinger mellem kommuner. Budgettet for skatter, tilskud og udligning er baseret på det statsgaranterede grundlag for 2022. I overslagsårene beregnes indtægterne på baggrund af Viborg Kommunes befolkningsprognose pr. marts 2021, og udviklingen i udskrivningsgrundlaget er indarbejdet med KL's skøn, der baserer sig på Finansministeriets Økonomisk Redegørelse fra maj 2021. I nedenstående figur 1 vises fordelingen af indtægterne fra skatter, udligning og øvrige indtægter (særligt tilskud, udlændingeudligning mv.)

Figur 1. Fordeling af skatter, bloktilskud, udligning og tilskud (mio.kr og procentfordelt)



I tabel 3 nedenfor vises basisbudgettets skatter, tilskud og udligning for 2022 i forhold til forventningerne sidste år (overslagsår 2022 i budget 2021). Mindreindtægten på 34,2 mio.kr fremkommer ved flere modsatrettede bevægelser, hvor en stigende befolkningsudvikling, et lavere bloktilskud end forventet (højere betaling af balancetilskud til staten, primært som følge af højere forventede skatter), forventede midtvejsreguleringer af overførselsområdet i 2022, samt en skønnet negativ påvirkning fra nye ejendomsvurderinger, forklarer de største afvigelser.

Tabel 3. Afvigelser på indtægterne mellem overslagsår 2022 (i budget 2021-2024) og basisbudget 2022

| Befolkning i antal. Skat, tilskud og udligning i mio.kr. (- = merindtægt) | 2022 i B2021    | B2022           | Afvigelse    |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|--------------|
| <b>Folketal*</b>                                                          | <b>97.070</b>   | <b>96.685</b>   | <b>-385</b>  |
| <b>Skat</b>                                                               | <b>-4.691,0</b> | <b>-4.723,0</b> | <b>-32,0</b> |
| - heraf stigende personskat                                               |                 |                 | -54,1        |

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

|                                                             |                 |                 |             |
|-------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-------------|
| - heraf stigende selskabsskatter                            |                 |                 | -5,1        |
| - heraf faldende ejendomsskatter og dækningsbidrag          |                 |                 | 27,2        |
| <b>Tilskud og udligning</b>                                 | <b>-1.893,9</b> | <b>-1.827,7</b> | <b>66,2</b> |
| - heraf reduceret vækst i indbyggertal                      |                 |                 | 35,4        |
| - heraf mindre bloktilskud (balancetilskud i statens favør) |                 |                 | 60,4        |
| - heraf løft af servicerammen (demografi og puljer)         |                 |                 | -21,8       |
| - heraf udligning på skatter og dækningsafgift              |                 |                 | -6,0        |
| - heraf stigende socioøkonomisk udligning                   |                 |                 | -10,7       |
| - heraf udligning af selskabsskat                           |                 |                 | -11,1       |
| - heraf en forventet regulering af overførelser             |                 |                 | 20,0        |
| <b>Skatter, tilskud og udligning i alt</b>                  | <b>-6.584,9</b> | <b>-6.550,7</b> | <b>34,2</b> |

## Udviklingen i indbyggertallet

I overslagsår 2022 i budget 2021 forventede Viborg Kommune et indbyggertal pr. 1. januar 2022 på 97.070 indbyggere. I den nyeste befolkningsprognose forventes 97.041 indbyggere (ultimo juli er indbyggertallet 96.812). I basisbudgetår 2022 anvendes statsgarantien, hvor indbyggertallet er baseret på Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning. Danmarks Statistik forventer et indbyggertal på 96.685 indbyggere pr. 1. januar 2022.

Ifølge Danmarks Statistik vil der i de kommende år næsten være 0-vækst i Viborg Kommunes befolkning, mens der fortsat er befolkningsvækst for landet som helhed. Det betyder, at Kommunes andel af hele landets befolkning nu er faldet fra 1,66 procent til 1,65 procent, og det vil i de kommende år – ifølge Danmarks Statistik – falde yderligere. Befolkningstallet har stor betydning for kommunens indkomster, da de gennemsnitlige indtægter fra skatter og tilskud udgør ca. 63.000 kr. pr. indbygger.

Det lavere indbyggertal i statsgarantien for 2022, i forhold til det forventede i budgetoverslagsår 2022 i sidste år budget, påvirker både skatter og udligning negativt. I ovenstående tabel ses, at skattesiden har et netto-merprovenu på 32 mio.kr, som hovedsageligt kan forklares ved, at udviklingen i personskatterne pr. indbygger er gunstigere end den negative effekt af befolkningstilbagegangen. Men bloktilskud og udligning påvirkes direkte af befolkningstilbagegangen med et provenutab på ca. 35,4 mio.kr. Det er dog en "alt andet lige" beregning, da der mellem år sker en række forskydninger i udligningen mellem kommuner, ændringer i enhedsbeløb, socioøkonomisk indeks mv.

## Bloktilskud

Staten yder et generelt tilskud (bloktilskud) til kommunerne, som fastlægges i økonomaftalen. Bloktilskuddet er for 2022 aftalt til 85,6 mia.kr. Bloktilskuddet bliver bl.a. reguleret for pris- og lønskøn, mer-/mindreopgaver i kommunerne som følge af lovændringer, den forventede udvikling i kommunernes overførselsudgifter samt størrelsen af de kommunale skatteindtægter. I Økonomaftalen for 2022 er der herudover aftalt, at bloktilskuddet (og servicerammen) løftes med knap 1,4 mia.kr (ca. 23,1 mio.kr for Viborg Kommune) til styrkelse af den kommunale service.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Sammenlignet med forventningen i 2021 til budgetoverslag 2022, er der sket et markant fald i bloktilskuddet i 2022 og efterfølgende år. Det skyldes primært en stigning i de forventede skatteindtægter i kommunerne på 5,1 mia.kr i 2022. Mekanismen i økonomaftalerne er som udgangspunkt sådan, at øgede kommunale indkomstskatter for kommunerne under ét afbalanceres med en tilsvarende reduktion af det samlede bloktilskud.

## Ejendomsskatter

Basisbudget er baseret på Indenrigs- og Boligministeriets skøn for ejendomsskatten 2022. For overslagsår 2023-2025 er ejendomsskatterne opskrevet med KL's nyeste vækstskøn pr. 9. juli 2022. Staten udarbejder et skøn for grundværdierne, idet en andel af grundværdierne indgår i beregning af beskatningsgrundlaget. Kommunerne budgetlægger selv med grundskyld og dækningsbidrag, uanset om kommunen vælger statsgaranteret indkomstgrundlag eller selvbudgettering. I år er det en udfordring, at kommunerne fra 2022 skal budgetlægge provenu af ejendomsskatter i henhold til de nye kommende ejendomsvurderinger, og forvaltningen har på nuværende tidspunkt kun et svagt datagrundlag for dette skøn. I forhold til statsgarantiens provenuvurdering på grundskyld og dækningsafgift ligger denne ca. 27,2 mio.kr under det forventede i budgetoverslagsår 2022 i sidste år budget.

## Særlige udfordringer i forhold til skatter, udligning og generelle tilskud

Som i de seneste år er den stagnerende befolkningsudvikling i Viborg Kommune en udfordring på indtægtssiden. Ændringer i konjunkturudvikling har også en stor indflydelse på kommunens indtægtsside, både vedrørende skatteindtægter og bloktilskud. På grund af den såkaldte budgetgaranti efterreguleres bloktilskuddet for kommunerne under ét med ændringerne i overførselsudgifterne for kommunerne under ét, så det har stor betydning, om Viborg Kommunes overførselsudgifter udvikler sig positivt eller negativt i forhold til landet som helhed. I Budget 2022-2025 er indlagt en forventet negativ regulering af overførslerne på 20 mio.kr årligt.

Tabel 4. Afvigelser mellem selvbudgettering (egen befolkningsprognose) og statsgaranti (Danmarks Statistik befolkningsfremskrivning (DST)).

| I antal og mio.kr.                                                 | B2022 | B2023 | B2024 | B2025 |
|--------------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Afvigelse befolkning (antal)                                       | 0     | -555  | -763  | -967  |
| Afvigelse skatte, tilskud og udligning (mio.kr, - = mindreindtægt) | 0     | -39   | -50   | -63   |

I basisbudgettet er overslagsårene 2023-2025 budgetlagt med en befolkningstilvækst i henhold til kommunens egen befolkningsprognose, hvilket kan vise sig at være for optimistisk. I forhold til Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning svarer det til en merindtægt på henholdsvis 39, 50 og 63 mio.kr i 2023, 2024, 2025. Da der i basisbudgettet forudsættes, at der vælges statsgaranti i 2022 – og dermed Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning – er der ingen afvigelse i 2022.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## Konklusion, skatter og tilskud

Usikkerheden omkring kommunens indkomstsider er større end normalt. Som følge af Corona-pandemien er selvangivelsesfristen i år forlænget, hvilket svækker datagrundlaget for kommunens indkomstprognose. Corona-pandemien udgør også i sig selv en risiko vedrørende den økonomiske udvikling. I Regeringens "Økonomisk Redegørelse" fra maj 2021 forudsættes det, at den danske økonomi er tilbage på sporet efter Corona-pandemien, hvilket kan vise sig for optimistisk. Hertil kommer øgede usikkerheder i forbindelse med den planlagte omlægning af ejendomsskatterne.

## 4. Serviceudgifter

| Mio. kr.        | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|-----------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Serviceudgifter | 4.352,3       | 4.490,7          | 4.557,2                  | 4.546,2     | 4.540,6     | 4.543,6     | 4.551,1     |

Serviceudgifter dækker bl.a. driften og udviklingen af daginstitutioner, folkeskoler, kommunens del af sundhedsområdet, udgifter til udsatte børn og voksenhandicappede samt ældre. Derudover indgår udgifter til miljøsatsen, veje og kollektiv trafik. Endelig er udgifter til administration også en del af serviceudgifterne.

Afgrænsningen af "serviceudgifter" i Viborg Kommunes budget og regnskab er ikke helt identisk med definition i økonomaftalen og den sanktionsbelagte serviceramme, idet nogle poster af hensyn til overskueligheden er slået sammen med serviceudgifterne i Viborg Kommunes oversigter. Den væsentligste forskel er, at den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsudgifterne indgår i Viborg Kommunes serviceudgift-begreb, hvorimod de ikke indgår i økonomaftalens serviceudgift-begreb.

Overholdelsen af den statslige serviceramme er underlagt økonomiske sanktioner, så kommunernes bloktilskud reduceres, hvis den aftalte serviceramme overskrides for kommunerne under ét. Der er både sanktioner, hvis budgetterne overskrider den aftalte ramme, og hvis regnskaberne til sin tid overskrider rammen.

I basisbudgettet er sammenhængen mellem Viborg Kommunes andel af økonomaftalens serviceramme og basisbudgettets serviceudgifter i 2022 således:

|                                                                                             |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Mio. kr.                                                                                    | <b>2022</b> |
| KL's vejledende serviceramme inkl. Viborg Kommunes andel af de 1,4 mia. kr. (23,1 mio. kr.) | 4.262,3     |
| Basisbudgettets serviceudgifter (opgjort efter KL-definition)                               | 4.191,6     |
| Råderum i forhold til økonomaftalens serviceramme (positivt beløb = råderum)                | 70,7        |

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Som supplement til basisbudgettet, som bygger på udvalgenes budgetforslag, har udvalgene fremsendt en række budgetudfordringer og -ønsker, som udvalgene ikke selv har fundet finansiering til indenfor den udmeldte budgetramme. Budgetudfordringer og -ønsker beskrives i bilag nr. 5 i materialesamlingen til Byrådets budgetkonference den 30. og 31. august 2021, og summen af disse kan ses herunder under overskriften "Særlige udfordringer i forhold til serviceudgifterne" (tabel 6). I 2022 er der budgetudfordringer og -ønsker for 70,8 mio. kr. Budgetudfordringer og -ønsker er ikke indarbejdet i basisbudgettets tal.

## Budgetreduktioner

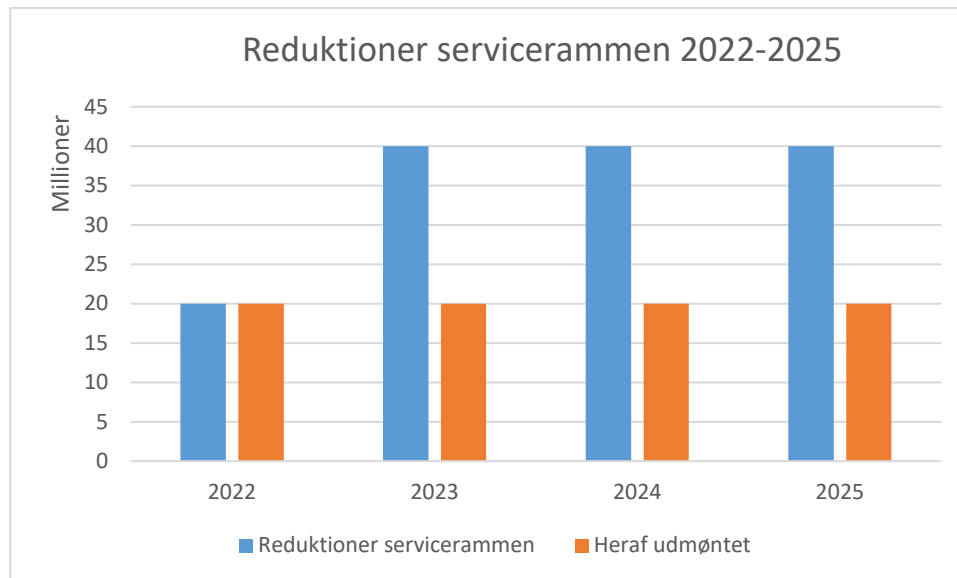
I overslagsårene i det vedtagne budget 2021 er der under Økonomi- og Erhvervsudvalget indregnet en pulje med reduktioner på serviceudgifterne på ½% i 2022 svarende til ca. 20 mio. kr. Puljen er midlertidig placeret under Økonomi- og Erhvervsudvalget indtil reduktionerne konkret udmøntes. Der er fra 2023 tale om reduktioner på yderligere ½%, så reduktionen i 2023 og frem udgør i alt ca. 40 mio. kr. Fra 2024 er der ikke lagt yderligere driftsreduktioner ind i basisbudgettet.

Økonomi- og Erhvervsudvalget har den 10. marts 2021, [sag nr. 2](#) drøftet direktionens forslag til udmøntning af reduktionen vedrørende 2022 og besluttede, at udmøntningsforslaget indgår i byrådets videre budgetlægning. Direktionens udmøntningsforslag indgår som bilag nr. 7 i budgetmaterialerne til Byrådets budgetkonference. Basisbudgettet indeholder som nævnt reduktionspuljen under Økonomi- og Erhvervsudvalget, hvilket betyder, at budgettet ikke forbedres ved den konkrete udmøntning af reduktionerne.

De yderligere reduktioner i 2023 ligger der ikke forslag til udmøntning af, og disse reduktioner står derfor også i basisbudgettet som en negativ pulje under Økonomi- og Erhvervsudvalget. I nedenstående diagram kan ses de samlede reduktioner samt hvor stor en andel heraf, der i reduktionskataloget ligger forslag til udmøntning:

Figur 2: Reduktioner på serviceudgifterne

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025



## Corona-udgifter

Der er i basisbudgettet ikke indregnet særlige udgifter vedrørende corona-situationen i budgetperioden, hvilket er i overensstemmelse med Regeringens "Økonomisk Redegørelse" samt Økonomaftalen.

## Demografi

Ud fra befolkningsprognosen, som Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendte på mødet den 14. april 2021, [sag nr. 29](#), er der lavet en beregning af de økonomiske effekter af demografiændringer på ældreområdet samt skoler og dagtilbud. Tidligere har der også været reguleret på socialområdet, men Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 20. jan. 2021, [sag nr. 1 \(tillægssag\)](#) at udelade socialområdet i demografiberegningen fra og med 2022. Befolkningsprognosens demografiske mer- og mindreudgifter – set i forhold til basisbudgettet – er opgjort således:

Tabel 5: Demografiske mer- og mindreudgifter jf. befolkningsprognosen (mio. kr. set i forhold til basisbudgettet - negativt beløb er mindreudgifter)

| Område    | 2022 | 2023  | 2024  | 2025  |
|-----------|------|-------|-------|-------|
| Dagtilbud | -8,4 | -11,9 | -15,2 | -18,5 |
| Skoler    | -2,8 | -7,4  | -11,8 | -13,8 |
| Ældre     | 14,5 | 27,9  | 42,3  | 57,4  |
| I alt     | 3,3  | 8,6   | 15,3  | 25,1  |

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Demografireguleringen er i henhold til den vedtagne budgetproces ikke indarbejdet i basisbudgettet.

## Budgetbuffer

Der er indarbejdet en budgetbuffer på ca. 15 mio. kr. årligt, som bl.a. betyder, at en andel af overførte mindreudgifter fra året før kan afholdes uden overskridelse af den sanktionsbelagte serviceramme.

## Lov- og cirkulæreprogram

Efter sædvanlig praksis er de økonomiske virkninger af ny lovgivning (lov- og cirkulæreprogrammet) indregnet i basisbudgettet, så ændringer i kommunens bloktilskud modsvarer af tilsvarende forøgelser eller reduktioner af de relevante politikområders budgetter.

Nettoresultatet af lov- og cirkulæreprogrammet er korrigeret i den serviceramme, kommunen har fået udmeldt og virkningen på driftsudgifterne er indarbejdet i basisbudgettet. Beløbet i 2022 udgør ca. 3,3 mio. kr. (nettomøderudgift). I bilag nr. 2 til Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde den 18. aug. 2021 kan ses en specifikation af de enkelte poster, der er indregnet i budgettet.

## Særlige udfordringer i forhold til serviceudgifterne

Økonomi- og Erhvervsudvalget har i forbindelse med godkendelse af budgetproceduren besluttet, at udvalgene som hovedprincip selv skal finansiere økonomiske udfordringer og nye tiltag. Udvalgene har dog fremsendt en række budgetudfordringer, som udvalgene ikke selv har kunnet finde finansiering til, og som nu indgår i de videre budgetforhandlinger. Beløbene for budgetudfordringer/driftsønsker fremgår nedenfor af tabel 6. Disse beløb er ikke indarbejdet i basisbudgettet.

Tabel 6: Budgetudfordringer/driftsønsker

| Mio. kr.                                                                  | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|
| Budgetudfordringer/driftsønsker, som ikke er indarbejdet i basisbudgettet | 70,8 | 65,0 | 66,4 | 66,5 |

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede på mødet den 16. juni 2021, sag nr. sag nr. 33 det foreliggende budgetforslag for 2022-2025 og besluttede bl.a. at lade budgetudfordringerne/driftsønskerne indgå i byrådets videre budgetlægning. Der er siden mødet sket ændringer i beløbene.

## Konklusion, serviceudgifter

Udvalgene har som udgangspunkt overholdt de udmeldte driftsrammer i deres budgetforslag. Der er dog herudover fremsendt en række budgetudfordringer og driftsønsker, som det ikke har været muligt at finansiere indenfor budgetrammerne.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Der er et råderum i forhold til økonomiaftalens sanktionsbelagt serviceramme, men kommunens likviditet udgør også en begrænsning for, om – og med hvor stort beløb – serviceudgifterne kan øges.

## 5. Overførselsudgifter

| Mio. kr.                   | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|----------------------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Overførselsudgifter</b> | 1.555,5       | 1.695,9          | 1.628,3                  | 1.682,5     | 1.689,1     | 1.709,2     | 1.725,0     |

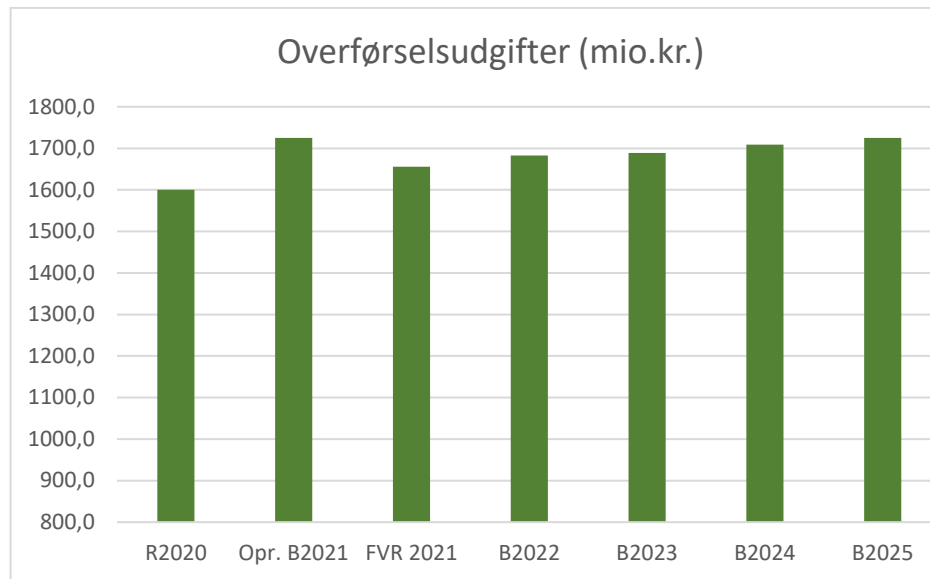
Overførselsudgifterne er kendetegnet ved, at de på kort sigt er vanskelige at justere for byrådet. Der kan dog igangsættes tiltag, der typisk på lidt længere sigt kan påvirke udgiftsniveauet.

Overførselsudgifterne omfatter overførselsindkomster som f.eks. førtidspension, sygedagpenge, integration, kontanthjælp, aktivering, dagpenge, revalidering og udgifter til diverse arbejdsmarkedsforanstaltninger. Udgifterne betegnes også som "lovbundne". Budgettet for overførselsudgifterne beregnes i princippet fra bunden hvert år under hensyntagen til regnskabserfaringerne fra 2020, budgetopfølgningerne i 2021, effekten af tidligere igangsatte initiativer, virkninger af lovændringer på området samt forventet konjunkturudvikling. Dette er i modsætning til serviceudgifterne, der rammestyles.

Hovedparten (ca. 2/3) af området er omfattet af den såkaldte budgetgaranti, som betyder, at hvis udgiftsniveauet for kommunerne under ét ændrer sig i forhold til det forventede, vil det blive reguleret i kommunernes bloktilskud under ét. Det betyder, at Staten finansierer kommunernes udgifter under ét, hvorimod den enkelte kommune kan opleve over- eller underfinansiering.

Figur 3: Viborg Kommunes overførselsudgifter i mio. kr. i faste priser

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025



Overførselsudgifterne er på 1.682,5 mio. kr. i 2022. I forhold til det forventede resultat for 2021, budgetteres der i 2022 med et højere udgiftsniveau i overførselsudgifterne i faste priser svarende til 31 mio. kr. Udgiftsniveauet i 2021 er i væsentlig grad påvirket af forøgede udgifter relateret til COVID-19 og generelt usikkerheden knyttet hertil. Effekten af COVID-19 på budget 2022 er vanskelig at estimere, men der er i budgetlægningen en klar forventning af en normalisering efter COVID-19. Der er indregnet en markant stigning i antallet af borgere tilkendt seniorpensionsordningen, som blev indført i 2020.

I forbindelse med budgetlægningen for 2022-2025 foretages en sammenligning med KL's fremskrivning samt landstendensen på området. Budget 2022 for Viborg Kommune ligger 34,3 mio. kr. under KL's fremskrivning. Særligt forventes lavere udgifter til førtidspension, forsikrede ledige og kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere sammenholdt med KL's fremskrivning.

Startende med budgetlægningen for 2019-2022 blev der indarbejdet en ambition om, at Viborg Kommunes andel af udgifterne til borgere på offentlige forsørgelse ikke må stige i forhold til udgifterne på landsplan. Viborg Kommunes andel af udgifterne på landsplan fremgår af tabellen nedenfor.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Tabel 7. Viborg Kommunes overførselsudgifter ift. landsplan

|                           | R2020 | FVR2021 | B2022 | B2023 | B2024 | B2025 |
|---------------------------|-------|---------|-------|-------|-------|-------|
| Overførselsudgifter i alt | 1,79% | 1,78%   | 1,75% | 1,75% | 1,75% | 1,75% |

Tabellen viser, at Viborg Kommunes andel af de samlede overførselsudgifter falder i budgetopfølgningen for 2021 og budget 2022, hvor landsandelen udgør 1,75%. I overslagsårene forventes landsandelen ligeledes at være 1,75%. I 2018 og 2019 var Viborg Kommunes andel af landsudgifter 1,79%, og målsætningen er, at landsandelen i de følgende år højest må være 1,79%.

Overførselsområdet uddybes i et særskilt notat (bilag 4 i materialerne til budgetkonferencen).

## Særlige udfordringer i forhold til overførselsudgifterne

Overførselsudgifterne budgetlægges hvert år fra bunden af ud fra bl.a. regnskabserfaringerne fra 2020, budgetopfølgningerne i 2021, lovændringer på området samt forventet konjunkturudvikling. COVID-19 skabte en øget usikkerhed i 2020 og 2021, hvilket vanskeliggør budgetlægningen for 2022 og overslagsårene. Særligt udviklingen i forsørgelsesudgifter til forsikrede ledige og sygepengemodtagere er usikker. Der er ved budgetlægningen for 2022 en klar forventning om en normalisering af overførselsudgifterne uden påvirkning af Covid-19.

## Konklusion, overførselsudgifter

Det samlede budget på overførselsområdet overholder den politiske målsætning sat ifm. budgetlægningen for 2019-2022, dvs. at Viborg Kommunes andel af overførselsudgifterne på landsplan holder sig på niveauet fra 2018 eller lavere.

## 6. Prisfremskrivning af budgettet

| Mio. kr.                       | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|--------------------------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Pris- og lønstigninger (drift) |               |                  |                          | 0,0         | 116,5       | 259,2       | 406,1       |

*Fra 2021 til 2022 prisniveau:*

Fremskrivning fra 2021 til 2022 pris- og lønniveau er baseret på KL's udmelding om forventet pris- og lønstigninger, hvilket forøger driftsbudgettet med 98 mio. kr. fra 2021 til 2022 for serviceudgifter og overførselsudgifter under ét. Serviceudgifternes andel af stigningen fra 2021 til 2022 niveau udgør 81 mio. kr.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

KL's forventede pris- og lønstigning indgår i økonomaftalen mellem Regeringen og KL, og udgiftsstigningerne indgår i det samlede udgiftsbehov, som danner baggrund for opgørelsen af bloktilskuddet. Ændringer i de forventede pris- og lønstigninger påvirker derfor både indtægtssiden og udgiftssiden.

## *Fra 2022 til de enkelte budgetårs priser:*

I resultatopgørelsen er driftsudgifterne vist i 2022 priser i alle årene. Under driftsudgifterne kan ses en linje med "pris- og lønstigninger (drift)". Tallene i denne linje løfter udgifterne til de enkelte års prisniveau. Virkningen heraf kan ses i den grønne bjælke øverst i dette afsnit.

## **Særlige udfordringer i forhold til pris- og lønfremskrivning**

I forhold til KL's oprindelige forventninger til pris- og lønskønnene er der i juni 2021 udmeldt et lavere skøn. Dette nye skøn har nedsat fremskrivningen i budgettet med ca. 23 mio. kr. til de nævnte ca. 98 mio. kr. for serviceudgifter og overførselsudgifter set under et. I budgetoverslagsårene i det vedtagne 2021-budget var det forudsat, at pris- og lønstigninger mellem 2021 og 2022 ville blive 124 mio. kr.

Økonomaftalens sanktionsbelagte serviceramme korrigeres med den del af pris- og lønændringen, der har virkning for serviceudgifterne.

## **Konklusion, pris- og lønfremskrivning**

Pris- og lønskønnene i budgettet får som udgangspunkt ikke betydning for serviceniveauet, da priserne på det forbrug der knytter sig til budgetterne må forudsættes at blive tilsvarende ændret. Sanktionsrammerne i Økonomaftalen og bloktilskuddet justeres i økonomaftalen, så pris- og lønudviklingen under ét ikke påvirker kommunernes økonomiske situation.

## **7. Renter**

| Mio. kr.<br>(negativt beløb = indtægt) | Regnskab<br>2020 | Opr. budget<br>2021 | Foreløbigt<br>regnskab 2021 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|----------------------------------------|------------------|---------------------|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Renter</b>                          | 7,5              | 6,2                 | 5,8                         | 9,6            | 10,0           | 10,5           | 9,2            |

De budgetterede renteudgifter og -indtægter i 2022-2025 fremgår af tabellen nedenfor.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Tabel 8: Renteudgifter og -indtægter

| (mio.kr., minus = indtægter)                         | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Renteindtægter af likvide aktiver og tilgodehavender | -3,0        | -2,8        | -2,6        | -2,6        |
| Renteudgifter på kort- og langfristet gæld           | 13,8        | 14,0        | 14,3        | 13,0        |
| Garantiprovision                                     | -1,2        | -1,2        | -1,2        | -1,2        |
| <b>I alt</b>                                         | <b>9,6</b>  | <b>10,0</b> | <b>10,5</b> | <b>9,2</b>  |

I alt forventes der en nettoudgift på 9,6 mio. kr. i 2022.

## 8. Resultat før anlæg og afdrag m.v.

| Mio. kr.<br>(negativt beløb = overskud) | Regnskab<br>2020 | Opr. budget<br>2021 | Foreløbigt<br>regnskab 2021 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|-----------------------------------------|------------------|---------------------|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Resultat før anlæg og afdrag mv.</b> | <b>-380,2</b>    | <b>-265,8</b>       | <b>-241,4</b>               | <b>-312,4</b>  | <b>-309,0</b>  | <b>-290,4</b>  | <b>-274,9</b>  |

Resultatet før anlæg og afdrag m.v. viser, hvor stort driftsoverskud kommunen har til at dække udgifter til anlæg og afdrag på lån m.v., idet både jordforsyning og forsyningsområdet forudsættes at hvile i sig selv set over en årrække.

Byrådet har vedtaget 3 overordnede økonomiske målsætninger, hvoraf resultatet før anlæg og afdrag mv. er den ene. Målsætningen på min. 250 mio. kr. i resultat før anlæg og afdrag er overholdt i alle budgetår 2022-2025.

### Særlige udfordringer i forhold til resultat før anlæg og afdrag mv.

Når målsætningen for overskud før anlæg og afdrag på lån mv. udgør 250 mio. kr., og byrådet har en målsætning om skattefinansieret anlæg på 225 mio. kr., levner det 25 mio. kr. til nettoafdrag på lån mv. Der er i budgetperioden budgetlagt med væsentligt større nettoafdrag på lån (i 2022 med 51 mio. kr.), jf. nedenfor i afsnit 10. Det vil derfor i nogle år være nødvendigt at have et større overskud end målsætningen, hvis det ikke skal gå ud over likviditeten. Med det nuværende budgetforslag vil hele nettoudgiften til afdrag på lån mv. være dækket ind af resultatet før anlæg og afdrag mv.

### Konklusion, resultat før anlæg og afdrag mv

Basisbudgettet viser et større overskud før anlæg og afdrag mv. i forhold til byrådets måltal på minimum 250 mio. kr.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## 9. Anlægsudgifter

| Mio. kr.                        | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|---------------------------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Anlægsudg. skattefinansieret    | 191,3         | 234,0            | 193,7                    | 293,4       | 281,5       | 278,9       | 225,0       |
| Anlægsudg. jordforsyning, netto | -32,6         | 4,5              | -90,8                    | 4,2         | -3,6        | 3,5         | 6,0         |
| Anlægsudg. affaldsforsyning     | 5,0           | 0,7              | 1,8                      | 52,3        | 101,6       | 36,7        | 6,1         |
| Totalt, anlægsudgifter (netto)  | 163,8         | 239,2            | 104,7                    | 349,9       | 379,5       | 319,1       | 237,1       |

Anlægsudgifterne er i resultatopgørelsen delt op i fire hovedområder: skattefinansierede anlægsprojekter, jordforsyning, affaldsforsyningen (Revas) og alment boligbyggeri (indskud i Landsbyggefonden).

For de skattefinansierede **netto**-anlægsudgifter har byrådet fastlagt en økonomisk målsætning om at gennemføre for min. 225 mio. kr. netto (dvs. udgifter fratrukket indtægter). I budgetperioden er denne målsætning opfyldt i de første 3 år, men ikke i 2025, hvor der reelt kun er budgetteret med konkrete projekter for 140,6 mio. kr. I basisbudgettet er der derfor lagt en pulje på 84,4 mio. kr. ind i 2025, så basisbudgettets anlægsudgifter løftes op til byrådets målsætning på 225 mio. kr. i årlige anlægsudgifter. Udmøntning af denne pulje på 84,4 mio. kr. indgår i drøftelserne på Byrådets budgetkonference.

Kommunernes bruttoanlægsudgifter er underlagt en statslig ramme, som i økonomiaftalen er udmeldt for alle kommunerne under ét til 19,9 mia. kr. i 2022. I budgetmaterialerne sammenlignes Viborg Kommunes anlægsudgifter med en forholdsmæssigt beregnet del af landsrammen, baseret på kommunens indbyggertal. Viborg Kommunes forholdsmæssige del af anlægsrammen udgør 328,4 mio. kr.

De udgifter, der indgår i rammen opgøres som **brutto**-udgifter, dvs. uden at der tages hensyn til evt. indtægter. Affaldsforsyningen (Revas) indgår ikke i anlægsrammen.

Tabel 9: Anlægsudgifter i forhold til den statslige anlægsramme:

| Mio. kr.                            | 2022  | 2023  | 2024  | 2025  |
|-------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Forholdsmæssig andel af statsrammen | 328,4 | 328,4 | 328,4 | 328,4 |
| Bruttoanlægsudgifter                | 422,0 | 376,1 | 352,2 | 220,9 |
| Forskel (minus = merudgift)         | -93,6 | -47,7 | -23,8 | 107,5 |

Som det ses af ovenstående tabel, ligger de budgetterede anlægsudgifter over den forholdsmæssige statslige ramme i alle årene bortset fra i 2025.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Udvalgene har herudover til budgetkonferencen fremsendt anlægsønsker jf. tabel 10, hvilket ikke er indarbejdet i basisbudgettet:

Tabel 10: Anlægsønsker fra udvalgene, der ikke er indeholdt i basisbudgettet

| Mio. kr.                 | 2022 | 2023       | 2024 | 2025      | Sum         |
|--------------------------|------|------------|------|-----------|-------------|
| Nye anlægsønsker (netto) | 48,4 | 90,9-103,1 | 33,8 | 31,6-33,6 | 210,4-224,6 |

De nye anlægsønsker er specificeret i bilag nr. 9 i materialerne til budgetkonferencen.

## Alment boligbyggeri

Det afsatte beløb i basisbudgettet på 10 mio. kr. fordeler sig på 9 mio. kr. til grundkapitalindsud og 1 mio. kr. til kapitaltilførsler. Herudover er der i 2022 reserveret 3 mio. kr. til helhedsplanen i Skals.

Den 22. juni 2021 behandlede Byrådet [Kvotetildeling budget 2022 – Nybyggeri og kapitaltilførsler](#). Af sagen fremgår de projekter, der indgår i den videre budgætlægning. De indstillede projekter lægger beslag på hele budgettet i 2022.

I basisbudgettet indgår følgende beløb vedrørende alment boligbyggeri:

Tabel 11: Afsatte beløb til støttet byggeri

| Mio. kr.                      | Regnskab<br>2020 | Opr. budget<br>2021 | Foreløbigt<br>regnskab<br>2021 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|-------------------------------|------------------|---------------------|--------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Alment boligbyggeri:</b>   |                  |                     |                                |                |                |                |                |
| Grundkapitalindsud, nybyggeri | 8,1              | 9,0                 | 8,0                            | 12,0           | 9,0            | 9,0            | 9,0            |
| Kapitaltilførsler             |                  | 2,7                 | 2,0                            | 1,0            | 1,0            |                |                |
| Skals helhedsplan*            |                  |                     |                                |                |                | 5,0            |                |
| Sum, alment boligbyggeri      | 8,1              | 11,7**              | 10,0                           | 13,0           | 10,0           | 14,0           | 9,0            |

\* Reserveret til helhedsplanen i Skals

\*\* Ud over det oprindelige budget 2021 er der overført beløb fra 2020 til 2021, så der i alt er 19,5 mio. kr. til rådighed i 2021. Heraf forventes de 10 mio. kr. anvendt i 2021.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## Særlige udfordringer i forhold til anlægsudgifterne

Brutto-anlægsbudgettet i 2022 viser en væsentlig overskridelse af Viborg Kommunes befolkningsmæssige andel af økonomiaftalens anlægsramme, også inden anlægsønsker bliver medtaget i budgetforslaget. Der vil derfor være behov for at omprioritere anlægsprojekter, der allerede er en del af basisanlægsbudgettet, hvis ikke rammen skal overskrides.

## Konklusion, anlægsudgifter

*Skattefinansierede anlægsudgifter:* Med de projekter, der i øjeblikket er indarbejdet i basisanlægsbudgettet, ligger niveauet i forholdt til byrådets målsætning på et væsentligt højere niveau i både 2022, 2023 og 2024. På grund af det relativt høje anlægsniveau i basisbudgettet kombineret med, at der herudover ligger væsentlige udgifter til anlægsønsker, kan der blive behov for at lave en prioritering/udskydelse af nogle af projekterne til 2025 og efterfølgende år.

## 10. Lånoptagelse og afdrag på gæld

Tabel 12: Nettoafdrag på langfristet gæld (inkl. lån til ældreboliger)

| Mio. kr.            | Regnskab<br>2020 | Opr. budget<br>2021 | Foreløbigt<br>regnskab 2021 | Budget<br>2022 | Budget<br>2023 | Budget<br>2024 | Budget<br>2025 |
|---------------------|------------------|---------------------|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Afdrag på lån       | 86,5             | 88,4                | 87,2                        | 97,1           | 98,6           | 99,6           | 108,2          |
| Lånoptagelse        | -42,8            | -32,4               | -32,4                       | -37,0          | -24,4          | -21,8          | -21,2          |
| Nettoafdrag på gæld | 43,7             | 56,0                | 54,8                        | 60,1           | 74,2           | 77,8           | 87,0           |

I 2022 budgetteres med hjemtagelse af nye lån for i alt 37,0 mio. kr., hvilket som udgangspunkt svarer til fuld udnyttelse af lånerammen, der udgøres af de udgifter i basisbudgettet, som kommunen har låneadgang til jf. lånebekendtgørelsens regler. Det er f.eks. udgifter til energiforbedringer. Som det fremgår i afsnit 9 om anlægsudgifter, forventes der på affaldsforsyningen meget store anlægsudgifter i forbindelse med den nye sorteringsordning. Dette resulterer i et stort negativt mellemregningsforhold mellem affaldsforsyningen og det skattefinansierede område, idet det skattefinansierede område lægger penge ud, indtil anlægsudgifterne finansieres via øgede takster. Dette negative mellemregningsforhold er låneberettiget, men eventuel lånoptagelse er ikke indarbejdet i basisbudgettet. Hvis denne lånoptagelse indarbejdes, vil likviditeten ultimo 2025 blive forbedret med ca. 80 mio. kr.

Det ses af tabel 12, at afdragene overstiger lånoptagelsen i hele budgetperioden. Det betyder, at kommunens gæld reduceres. I 2022 udgør afdrag på lån fratrasket nye lån en nettoudgift på 60,1 mio. kr.

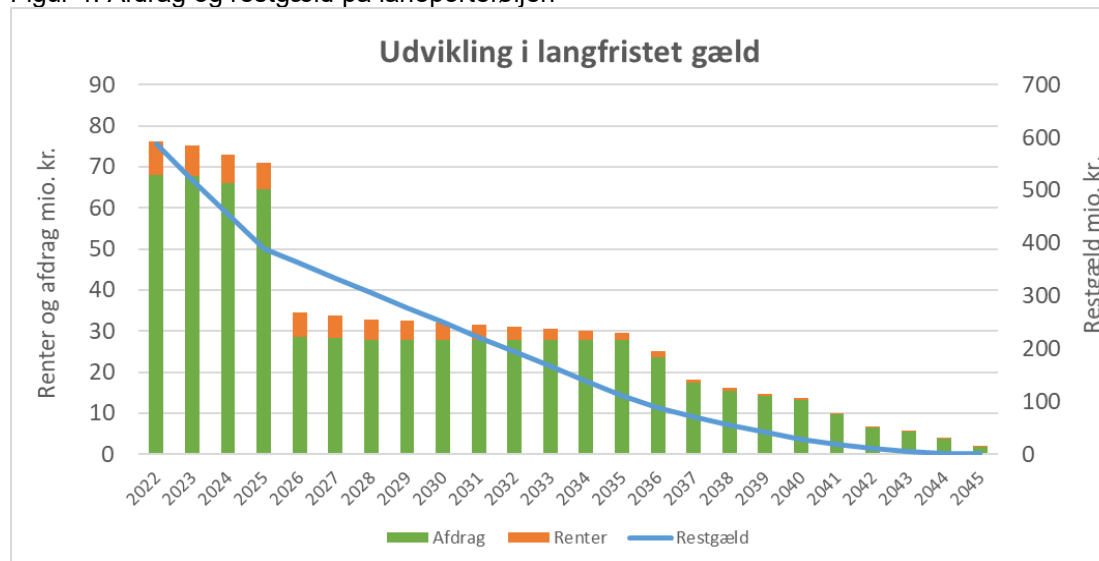
Der er overført 9,1 mio. kr. til afdrag på feriepengeforpligtelse fra driftsudgifterne til afdrag på lån på grund af ændret konteringspraksis udmeldt af ministeriet.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

I forhold til eventuel lånefinansiering af indefrosne feriepenge (297 mio. kr.) fremgår det af økonomiaftalen for 2022, at "Regeringen og KL er enige om, at det er økonomisk fordelagtigt, at kommunerne foretager indbetalinger af deres indefrosne feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler. Parterne er enige om at drøfte dette med henblik på at opnå enighed om en model for 2022".

Nedenstående graf viser afdragsprofilen på kommunens nuværende langfristede gæld opgjort pr. 31. december 2020. ekskl. gæld vedrørende ældreboliger. Grafen indeholder ikke forventet lånoptagelse i 2021 og budgetteret lånoptagelse i budgetforslag 2022-2025.

Figur 4: Afdrag og restgæld på låneporteføljen



Som det ses af figur 4, falder restgælden væsentligt fra 2025 til 2026. Det skyldes, at et større lån betales ud i 2025. Dette lån stammer tilbage fra 2012, hvor en række lån (optaget i de gamle kommuner før 2007) blev lagt sammen i et samlet lån med en vægtet restløbetid i henhold til gældende regler.

## 11. Øvrige finansforskydninger

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

| Mio. kr.                   | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|----------------------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Øvrige finansforskydninger | 44,8          | -13,0            | -10,9                    | -7,2        | -7,2        | -7,2        | -16,2       |

I budgetperioden 2022-2025 er der forholdsvis begrænsede udsving i budgettet til øvrige finansforskydninger. Budgettet vedrører hovedsagelig deponering vedrørende anlægsinvesteringer i selvejende idrætshaller og frigivelse af deponering, f.eks. frigivelse af deponerede beløb i forbindelse med salg af dele af HMN Naturgas i 2018 og 2019.

## 12. Forsyningsområdet

| Mio. kr.<br>(negativt beløb = overskud) | Regnskab 2020 | Opr. budget 2021 | Foreløbigt regnskab 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|-----------------------------------------|---------------|------------------|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Forsyningsområdet (drift)               | -0,5          | -4,4             | -12,0                    | -36,6       | -24,7       | -16,9       | -18,7       |

Forsyningsområdet omfatter alene renovationsområdet (Revas).

I basisbudgettet indgår affaldsforsyningen med følgende beløb (tallene i rammen bliver politisk behandlet i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2021):

Tabel 13: Drifts- og anlægsbudget, forsyningsvirksomhed (Revas)

| Mio. kr.<br>(negativt beløb = overskud)         | Regnskab 2020 | Oprindeligt budget 2021 | Forventet regnskab pr. 30/6 2021 | Budget 2022 | Budget 2023 | Budget 2024 | Budget 2025 |
|-------------------------------------------------|---------------|-------------------------|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Nettodrift                                      | -0,5          | -4,9                    | -12,0                            | -36,6       | -24,7       | -16,9       | -18,7       |
| Anlægsbudget                                    | 5,0           | 0,7                     | 3,6                              | 52,3        | 101,6       | 36,7        | 6,1         |
| <b>Netto</b>                                    | 4,5           | -4,2                    | -8,4                             | 15,7        | 76,9        | 19,8        | -12,6       |
| Forsyningsområdets tilgodehavende (ultimo året) | 0,9           | -                       | -7,4                             | 9,3         | 83,8        | 103,6       | 91,0        |

(Negative beløb angiver indtægter. I den nederste linje betyder et negativt beløb, at Revas har penge til gode i kommunens samlede kassebeholdning.

Tal for 2020-2021 er i løbende priser, budget 2022-2025 i 2022- priser)

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

## Særlige udfordringer i forhold til affaldsforsyningen

Hovedudfordringerne i årets budgetlægning er udmøntning af Regeringens [Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi](#) af 16. juni 2020 samt Regeringens forslag til [Handlingsplan for cirkulær økonomi](#), fremlagt i høring 8. december 2020.

Klima- og Miljøudvalget har drøftet den nye klimaplan for en grøn affaldssektor og investeringerne hertil på temamøder samt i forbindelse med forårets budgetlægning for 2022-2025.

På området er der indregnet investeringer og heraf afledt drift samt driftsønsker, som ligger til grund for de kommende års takstændringer ([Klima- og Miljøudvalgets møde den 12. august 2021 sag nr 14](#)). Investeringerne skal sikre, at Viborg Kommune kan efterleve lovkravene jf. den nye klimaplan. Udover at opfylde lovkravene er der indarbejdet lokale tiltag i form af skoletjeneste, søndagsåbent på Bjerringbro Genbrugsstation, poster til madaffald og genbrugscentral til videreformidling af genbrugseffekter.

## Konklusion, affaldsforsyningen

Det forventes, at affaldsforsyningens samlede mellemværende med det skattefinansierede område balancerer med udgangen af 2030 under forudsætning af, at der ikke kommer tilretninger eller yderligere anlægsinvesteringer samt driftsudfordringer end de fremlagte i udvalgets budgetforslag.

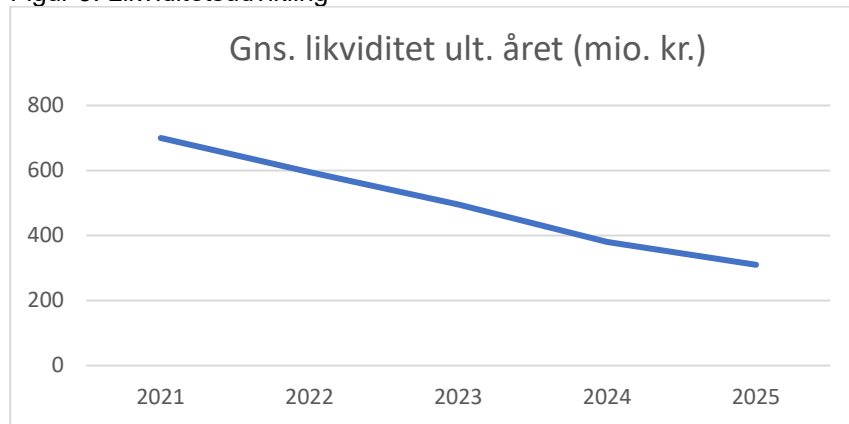
## 13. Likviditet

Basisbudgettet har en negativ virkning for likviditeten i 2022 på 66,8 mio. kr. Dette beløb (kassetræk) er stigende i de efterfølgende 2 år og i alle årene forventes der et forbrug af kassebeholdningen. Dette får en kraftig virkning på de kommende års gennemsnitlige likviditet, der løbende beregnes for de seneste 365 dage.

Ved budgetopfølgningen pr. 30. juni er den gennemsnitlige likviditet ultimo 2021 vurderet til 700 mio. kr. Denne forventning er medtaget som startgrundlag for beregningen af den gennemsnitlige likviditet i budgetårene. Med det basisbudget, der ligger nu, forventes den gennemsnitlige likviditet med udgangen af 2025 at være på ca. 310 mio. kr.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Figur 5: Likviditetsudvikling



Den forventede gennemsnitlige likviditet falder fra 700 mio. ultimo 2021 til 310 mio. kr. ultimo 2025. Byrådets målsætning om en gennemsnitlig likviditet på mindst 200 mio. kr. er således opfyldt i alle 4 budgetår.

Den såkaldte kassekreditregel kræver, at den gennemsnitlige likviditet på ethvert tidspunkt er positiv, hvilket er opfyldt i alle 4 år.

## Konklusion, likviditet

I henhold til basisbudgettet vil både den faktiske og den gennemsnitlige likviditet falde gennem alle budgetårene frem til 2025.

## 14. Byrådets økonomiske målsætninger

Viborg Kommunes økonomiske politik består af følgende tre måltal:

- Min. 250 mio. kr. i overskud før anlæg og afdrag
- Min. 225 mio. kr. i anlægsbudget (skattefinansieret anlæg, netto)
- Min. 200 mio. kr. i gennemsnitlig likviditet

Tabel 14 nedenfor viser, om basisbudgettet lever op til målsætningerne, samt om service- og bruttoanlægsrammen overholdes.

# Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

Tabel 14: Målepunkter

| Mio. kr.                                  | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | Måltal |
|-------------------------------------------|------|------|------|------|--------|
| Resultat før anlæg og afdrag m.v.         | 312  | 309  | 290  | 275  | 250    |
| Anlægsudgifter (skattefinansieret)        | 293  | 282  | 279  | 225  | 225    |
| Gennemsnitlig likviditet                  | 595  | 495  | 380  | 310  | 200    |
| Bruttoanlæg                               | 423  | 376  | 352  | 221* |        |
| Råderum ift. økonomiaftalens serviceramme | 71   |      |      |      | 0      |

\*Ekskl. pulje på ca. 84 mio. kr. for at løfte anlægsniveauet til målsætningen på 225 mio. kr.

## Konklusion, byrådets økonomiske målsætninger

Byrådets 3 økonomiske målsætninger er opfyldt i alle årene, på nær i 2025, hvor der gøres opmærksom på, at der i de 225 mio. kr. i anlægsudgifter i 2025 er indregnet en ikke disponeret pulje på 84 mio. kr., så opgørelsen viser et anlægsniveau svarende til byrådets målsætning.

Da bruttoanlægsudgifterne i de 3 første år ligger over Viborg Kommunes forholdsmæssige andel af den statslige anlægsramme for 2022 – kan der være behov for at udskyde nogle af anlægsprojekterne.

## 15. Fra overslagsår til basisbudget

Udgangspunktet for basisbudgettet har været overslagsårene 2022-2024 i det vedtagne 2021-budget.

Dette udgangspunkt er tilpasset med en række forhold i budgetlægningsfasen frem til sommerferien. Nogle af de væsentligste ting, der er korrigeret for, er vist i nedenstående tabel 14, hvor man kan se, hvordan man kommer fra overslagsåret 2022 i det vedtagne 2021-budget til det basisbudget, der nu foreligger for driftsudgifterne (service- og overførselsudgifter):

Tabel 15: Fra overslagsår til basisbudget (service og overførsler)

| Mio. kr.                                        | 2022  |
|-------------------------------------------------|-------|
| Driftsudgifter i overslagsår 2022 i budget 2021 | 6.156 |
| Prisjustering til 2022-prisniveau               | 98    |
| Tillægsbevillinger givet af byrådet             | 6     |
| Lov- og cirkulæreprogram                        | 3     |

## Notat om Viborg Kommunes basisbudget 2022 - 2025

|                                                                                                        |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Overførsler af mindreforbrug fra 2020                                                                  | 9            |
| Tekniske ændringer på overførselsområdet                                                               | -50          |
| Puljer forøgelse af normering ældre, sundhed, dagtilbud, skoler ændres fra drift til generelle tilskud | 17           |
| Indbetaling af feriepenge ændres fra drift til afdrag på lån                                           | -9           |
| Diverse øvrige ændringer                                                                               | -1           |
| Herefter basisbudget 2022                                                                              | <b>6.229</b> |